

20.433

Al Sr. T. y m.^a por la mañana
y a por la tarde

Foll. 20.433

CONCERTATIO THEOLOGICA

UNIUS ANNI CURRICULO ABSOLUTA

INEUNDA

A D. FRANCISCO XAVERIO

SANCHEZ, ET MOÑINO,

Sacr. Theolog. Doct. Orcellensis Academiae Collegio-
Seminarii Immaculatae Deiparae Alumno Togato.

PRAESIDE

D. DOMINICO NAVARRO,

ET CASETE,

Presbytero, in S. Fulgentii primùm, dein in S. Isidori
Murciensibus Collegiis antehac Alumno Togato, iam
in Orcellensi SS. Theolog. Professore.

PALAE STRA ORIOL. TEMPL. SS. VV. IUSTAE ET RUFFINAE.

DIE 27 MENSIS Junii ANNI M.DCC.LXXIV.

Valentiae: In Typographia Benedicti Monfort. Ann. 1774.

D. O. M.

MVNITISSIMAE. ARCI

VIRTVTVM. AC. LITT. BONO. IVGITER. EXCVBANTI

COLL. SEMIN. QVE. ORCELLENSI

ILL. PIAE. IMMORTALISQVE. MEMORIAE. VIRI

D. IOH. ELIAE. GOMEZ. TERAN

CIVITATIS. EIVSDEM

ANTISTITIS

AD. INVIDIAM. MAXIMI

OB. MAGNITVDINEM. ANIMI. INCOMPARABLEM

OB. VINDICATA. INFRACTO. PECTORE. PONTIF. IVRA

TOTI. HISPANIARVM. REGNO. SPECTATISSIMI

LABORIBVS. VIGILIIS. CVRIS. IMPENSISQVE. SVMMIS

REGIIS. ETIAM. AVSPICIIS

FVND. SVPRA. FIRM. PETRAM

DIVAQVE. VIRGINE. ILLIBATA

ET. MICHAELE. ANGELORVM. DVCE

IN. EIVSDEM. TVTELAM. ADVOCATIS

FIRMIVS. PERSTITVRO

NECNON. PRVDENTISSIMIS

CHRISTIANAE. PIETATIS. AC. DOCTRINAE. LEGIBVS

BENEDICTO. XIV.

PONT. TER. MAXIMO. PROBATISSIMIS

AD. SACRI. TRIDENTINI. CONCILII. NORMAM

RELIGIOSE. COMPOSITO

QVOD. VIX. DVM. ERECTVM

DE. VIRT. DE. LITTERIS. IAM. PRAECLARE. MERENS

IDEM. ILLE. PONTIFEX. SAPIENTISSIMVS

VNIUS. APOSTOLICAE. SEDIS

ORCELLENSI. PRAESVLE. ORBATA

FIDEI. POTESTATIQUE. SVBIECIT

CVIVS. STUDIOSA. CVRRICVLA

PHILIPPVS. V. HISPANIARVM

BENEFICENTISSIMVS. AETERNAEQVE. MEMORIAE

REX

ADIVNXIT. ACADEMIAE. ORCELLENSI

ITEMQVE. MAGISTROS. ALIARVM. DOCTORES

SVPREMIS. HVIVS. LAVREIS

DONARI. IVSSIT

CVIVS. IMPETITA. IVRA

EIDEM

A. POTENT. REGE. CAROLO. III.

PIO. FELICI. AVGVSTO
RELIGIONIS. BONARVM. ARTIVM
OPTIMO. PATRONO
HONORIFICE
ADserta. VINDICATA. CONSTABILITA
CVIVS. FAMA
MAGIS. IN. DIES. INCLARESCENS
CLEMENT. XIII. PONT. MAXIMI
AETERNIS. PRAECONIIS. CONSECRATA
CVI. TANDEM
OB. ILLVSTRISSIMOS. VIROS. IN. EODEM. OLIM. MAGISTROS
DOM. IOSEPHVM. LAPLANA. AD. TVRIASONENSES
DOM. IOSEPHVM. TORMO. AD. ORCELLENSES
INFVLAS. ERECTOS
QVORVM. ISTE
MAXIMARVM. CONDITORIS. VIRTVTVM
EX. ASSE. HAERES
EIDEM. MODO. VAH. FORTVNATAM. SORTEM!
AMORE. PRAEEST. INCOMPARABILI
VTROSQUE. DEIN
INTER. AMPLISSIMOS. REGII. EXTRAORDIN. CONSILII
IVDICES. COOPTATOS

PRAECLARUM. ACCESSIT. DECUS. ATQ. ORNAMENTUM.

FRANCISCVS. XAVERIVS. SANCHEZ. ET. MOÑINO

FAVSTA. HAEC. ET. AMPLIORA. IN. AEV. PRAECATVS

A. D. O. M.

PRO. INDVTA. GRATVITO. TOGA. CANDIDA

AVDITISQVE. PHILOSOPHICIS. AC. THEOLOGICIS

DISCIPLINIS

THESES. PVBLICE. DISPVTANDAS

IN. AETERNVM. FIDEI. OBSERVANTIAE. AMORIS

GRATIQVE. ANIMI MONVMENTVM

L. L. Q.

NVNCVP. DICAT. CONSECRAT

ANN. CICIICCLXXIV.

PRAEFATIUNCULA.

7

PAucis te, Lector, interpellatum volumus. En tibi sistimus specimen curriculi litterarii à nobis, nostrisque contubernalibus emensi. Id publicae ut concertationi exponamus illorum facit auctoritas quae apud nos plurimum valet, & verò valere debet. Est illud ad opus Cl. P. Caroli Billuartii, quod in Academia nostra verisimam consultò exactum; nec ultro pedem efferre licuit, quo constet quanta quot annis in nostro, oculis nobis cariori, Collegio-Seminario Sacrae Theologiae studio opera impendatur. Haec nostra monere intererat, quae ubi sciveris, parum refert si hoc qualequale opusculum aut igni tradas aut Vulcano.

DE DIVINA GRATIA.

Quandoquidem dogmata catholica pro gratiae necessitate tuendi gloriosissimam suscepimus provinciam, adversus contrarios haeresiarum nervos omnes exerere necesse est. Venit igitur in aciem Pelagiana haeresis, quae miserrè, diùque vexavit Ecclesiam, quaeque omnium ferme hominum indignationem subiit, crebrisque anathematismis, & vellicationibus exagitata fuit.

Ani-

Animadvertere in illam Pontifices, ac Concilia auctoritate, Patres lucubrationibus, & vel ipsi decretis Imperatores. Strenuam prae aliis in hanc rem operam navavit Augustinus, dignus profecto, cuius scriptis haeresim Pelagianam iugulatam Max. Hieronymus gratularetur. Tres mihi status huiusce haeresis veniunt commemorandi. Equidem immane quàm lubricè, & variè illius aedificatae in adferenda divina gratia versati sint!

I. Agnoverunt in primo haeresis suae statu necessitatem legis, sive naturalis quoad praecepta naturalia, singulorum hominum insculptae cordi, sive positivae exterioris quoad mandata positiva, ad quorum possibilitatem doctrinam quoque externam commendarunt. Habitualementem quidem gratiam etiam agnoverunt, inanem tamen, quamque nullus adfereret Catholicus.

II. In secundo praeter legem, doctrinamque exteriorem, actuales internas gratias amplexi sunt, revelationes scilicet, mentisque illustrationes. Nec reiecerunt eam, quam *possibilitatis* nomine adpellitant Theologi.

III. In tertio tandem, quantum ex eorundem gestis conicere fas est, opinor, vasserrimos fidei hostes in dogmatibus passim fluctuantes, eò tandem Catholicorum ratiociniis, Ecclesiaeque fulminibus ictos devenisse, ut operis, voluntatisque gratiam adfererent, rectae nimirum voluntatis, operationisque effectricem. Sed eam technis, subdolisque adeò interpretationibus deformarunt, ut vacua, inanisque prorsus relicta sit.

IV. Quoad Semi-Pelagianos adtinet, numquam praedicarunt ii ut necessariam ad fidei initium praevenientem gratiam interiorem, indifferentem, & reapse collatam voluntati. Inter eos verò ii saltem, qui fidei initium in unico gratiae consensu reponebant, ad actus absolutos, formatosque cooperantem gratiam admifere, quae

quae ut oblata anteverteret omnem voluntatis consensum, sequeretur autem ut collata.

V. Ratam fixamque habemus tritam illam naturae humanae in quinque status partitionem, purae nimirum, integrae, cet. Hi autem quam uberem suppeditare possint dicendi copiam, agnoscat qui cupidum eorum, patientemque animum in certamen attulerit.

VI. Fieri optimè potuit, ut Deus hominem condidisset redactum ad purae naturae dotes, atque iura, obnoxium ignorantiae, concupiscentiae, morti; peccati, gratiae, ac cuiusvis superni doni omninò expertem.

VII. Vires illae, quas prudens natura mortalibus ad bonum indidit morale, adhuc vigente peccato eadem intrinsecùs permansere, tantùmque forinsecùs detrimentum passae fuere.

VIII. His delibatis, in ampliorem delabimur agonem, inquituri, quaenam Angelis Adamoque necessaria fuerit gratia, ut acceptam custodirent? Nos efficacem cum Thomasiis nostris velis equisque, adstruimus, à qua quidem sententia alienum non fuisse D. Augustinum nobis ipsis, quae nostra est in Magnum Parentem reverentia, iucundè blandimur.

IX. Itaque gratiae nomine intelligimus coeleste donum supernum, & gratuitum à Deo hominibus concessum ob Christi merita, ad perpetuam felicitatem sibi comparandam.

X. Gratia, quae in aliorum salutem confertur, dicitur gratis data, eiusque novem species accuratè numeravit Paullus *I. ad Cor. XII.* quae verò nos Deo acceptos reddit, gratia gratum faciens nominatur, & in habituaalem, & actuaalem partitur. Missas nunc facio multiplices alias gratiae divisiones, quae passim apud Theologos sese offerunt, quaeque non ex subtilitate dis-

putantium natae sunt, sed ex accurata observatione tùm Scripturarum Divinarum, tùm Maximorum Ecclesiae Patrum, praesertim August. qui citra aleam uberiùs, ac feliciùs prae caeteris de divina gratia differuit.

XI. Veritates quasdam adsequi licet homini sine speciali gratiae iuvamine, non item omnes.

XII. Honestum opus elicere quis potest, unico instructus generali auxilio Dei, quodammodo verò speciali.

XIII. Ast ad Deum naturae auctorem efficaci, quod aiunt, adfectivo amore prosequendum, singularis praesidio gratiae opus est.

XIV. Voluntas moralis ordinis nonnulla opera honestè exequi potest, dempto, sanctificantis gratiae, fideique subsidio.

XV. Hinc efficitur, non omnia, aut impiorum, aut infidelium opera, tamquam ex prava concupiscentia exorta, ceu crimina traducenda esse.

XVI. Nequit lapsus homo, universam servare naturae legem, ni praecipuo quodam auxilio gratiae foveatur.

XVII. Corruptus homo, gravique pollutus crimine, nequit tentationes cunctas, peccataque omnia mortalia contra jus naturae diutinè sine ope praecipuae gratiae vitare.

XVIII. Mortalium nemo, quantumvis iustus, ac piissimus, diu ab omni omninò veniali crimine liber erit, nisi peculiarem valde gratiam adeptus sit, quam uni Beatissimae Virgini Mariae concessam putamus.

XIX. Homini iusto praeter gratiam habitualement, virtutesque infusas, necessaria est ad singulos pietatis actus generalis Dei motio ut auctoris supernaturalis, quae tamen quadantenus adpellari potest specialis, & gratuita.

Ut

XX. Utut lapsus homo vires exerat, minimè se paratum reddet, ad gratiam sive actualem, sive habitua-lem, ni actualis gratiae iuvamine praeveniatur.

XXI. Ast quid de vulgato, omnibusque noto axio-mate: *Faciendi quod in se est, Deus non denegat gra-tiam?* Copiosius, accuratiùsque de eo, occasione data, sermonem instituemus.

XXII. Proculpulsa ab homine per peccatum gra-tia, in illius tenebris consepultus manet, donec ipsa gratia illuminetur.

XXIII. Finalis perseverantia, sive quae statim fi-nem attingit, sive qua post certamen palma consequi-tur, magnum, atque singulare Dei beneficium est.

XXIV. Habitualis gratia donum est, quo nullum praestabilius, aut expectare possumus, aut obtinere; per ipsam Deus nobis confert iustitiam, adoptionem, iura ad eius haereditatem. At divinum quoddam dici-tur, quod ad modum habitus, à charitate revera distin-ctum, haeretque cordibus hominum.

XXV. Est etiam gratia formalis, & physica divi-nae naturae participatio, qua filii Dei adoptivi consti-tuimur.

XXVI. Propria gratiae sedes sola anima habenda est.

XXVII. Gratiam illam sufficientem dicimus, quae hominem ad operandum potentem efficit, operantem non facit. Unde relinquatur necessariam esse, sed non unicè, quippe quae alterius potentioris, vividiorisque gratiae confortio indigeat. Nihil est hic quod non redo-lead doctrinam S. Thomae, quodque iure impeti liceat morsibus lansenistarum.

XXVIII. Gratia efficax donum Dei est, quo bo-num, noxiis cupiditatibus fortiter compressis, alacriter operamur. Utrum intrinsecùs efficax illa sit, an secùs,

iam inde ab exitu saeculi XVI. in gravem controversiam vocatum est. Quocirca nos cum ab Apostolo erudiamur, felicitatem iustorum à beneplacito miserentis Dei ita venire, ut miro, & ineffabili modo operetur in eis velle, & perficere pro bona voluntate, atque illos, quae sua est potentissima inclinadorum cordium potestas, flectat pro libito, sicuti haecenus ab Augustino ad Molinam Ecclesia iudicaverat universa; totis lacertis, contendimus, gratiam victricem intima vi effectum fortiri suum.

XXIX. Necessitatem gratiae huiusmodi ex triplici capite repetimus cum D. Thoma, ex indole potentiae divinae, ex praestantia obiecti salutaris, ex imbecillitate voluntatis humanae.

XXX. Cum ergo auxilii sufficientis nomine donetur id omne; quod piissimus Deus nobis confert, ut opus elicere salutare possimus, fuit inde situm minimè esse in uno determinato, & indivisibili.

XXXI. Nullum in creatis reperies agens, quantalibet perfectione pollens, cui veluti primariae causae, physica divinae gratiae productio attribui queat.

XXXII. Age verò gratiae genesim in examen vocemus. Nihil nobis firmiùs persuasum, quàm ipsam educi de obedienciali animae potentia, non verò creari, aut concreari.

XXXIII. Habita Providentiae communi lege, ex parte adulti sui compotis quaedam ad gratiam (intellige habituaalem) requiritur dispositio, quae in actu, & motu liberi arbitrii, quibus in Deum properamus, sita est.

XXXIV. Quandiu iustus mortalem hanc vitam ducit, potest excidere à sanctitate, de qua certitudinem omnimodam habere nequit absque expressa, benignaque Dei revelatione.

XXXV. Ne quis verò heic desideret materiam pugnae,

nae, qua & exerceri ingenium possit, statuimus, gratiam expellere ab anima peccatum, cum quo illi perpetua, atque implacabilis inimicitia est, nempe à natura profecta. Neque enim peccatum sive actuale, sive habituale potest Deo adhuc adnitente, cum gratia una esse, sive sociari.

*DE GRATIA IUSTIFICANTE, ET MERITO
iusti.*

I. **M**entiuntur summopere haeretici, dum afferunt, in iustificatione impii peccata non verè deleri, sed radi tantùm, tegi, vel in culpam non imputari.

II. Eadem chorda aberrant nebulones ii, qui homines iustificari existimant, vel sola imputatione iustitiae Christi, vel sola peccatorum remissione exclusa gratia, & charitate, quae in cordibus hominum per Spiritum Sanctum diffunditur.

III. Neque perfecta, omnibusque numeris absoluta iustificatio contingere potest per Dei tantùm favorem extrinsecum.

IV. At semel dato, Deum peccatorem ad contritionis, & charitatis actum movere solo auxilio actuâli, dempta habitualis gratiae infusione, probabilius opinamur, haberi tunc posse inchoatam, imperfectamque iustificationem.

V. Labuntur turpissimè quotquot putant, fidem iustificando homini necessariam esse fiduciam illam, qua fidimus, crimina nobis deleri per Christum.

VI. Ergo sola illa fides erit, qua veritatibus à Deo revelatis constanter adsentimur ob Dei testimonium, falli omnino nescium.

Ne.

VII. Nequeunt peccatores iustificantem gratiam adipisci vel sola Novatorum futili, cassaque fide, vel ea tantum, quae, etsi vera sit, ab omni humanae voluntatis motu seiuncta est.

VIII. Disponuntur adulti ad iustificationem, fide, timore, spe, dilectione, caeterisque actibus à Tridentina Synodo enumeratis.

IX. Superest, ut investigemus, à quo fonte, principiove charitatis, & contritionis actus, hominem ultimè ad gratiam habitualement praeparantes, effectivè originem ducant? En pugnam Actiaca graviolem, quam dirimere paucis, conabimur in certamine.

X. Ergo impii iustificatio, qua parte dicit gratiae infusionem, peccatorumque remissionem, nobis persuasum est, in instanti peragi; secus verò, si dispositivi motus ratio habeatur.

XI. Huc pertinet inquirere, num iustificatio sit opus Dei praestantissimum, & miraculosum, sed nihil est cur heic immoremur. In palaestra invitati quae temperatum Theologum decent, disputabimus.

XII. Ex gratia, quam Deus gratis hominibus impertitur, meritum oritur, seu ius quoddam ad praemium ab illo consequendum, qua ineffabili benignitatis significatione debitor Deus ipse nobis efficitur.

XIII. Duplex tantum meritum distinguimus, de condigno unum, alterum de congruo.

XIV. Postulat ratio meriti, ut opus ab homine, eodemque iusto, liberè peragatur; ut in obsequium tendat Dei praemia elargientis; atque ab isto ad praemium referendum addictum sit, & ordinatum.

XV. Factus iam homo à fordibus mundus, Deique amicus, ab ipso verè, & propriè aliquid mereri potest, etiamsi velis beatitatem omnibus numeris absolutam.

Actum

XVI. Actum est de vero merito, si demas charitatis influxum, saltem virtuale.

XVII. Primam habituales gratiam nec condignè, nec verè congruenter promereri quis potest.

XVIII. Solus Christus condignè potuit alteri mereri primam gratiam. Vicissim id praestari sibi homines possunt de congruo tantum.

XIX. Homo, in peccata lapsus, numquam condignè mereri potuit veniam peccatorum. Imò nec de congruo strictè mereri potest post lapsum reparari.

XX. Ex merito de condigno fluit gratiae, & charitatis augmentum; ast minimè promereri possumus perseverantiam, sive quam temporalem adpellant, sive finalem.

XXI. Absit verò meriti rationem induant, saeculi illae fluxae voluptates, & commoda, in quae mali effreni proclivitate arrepti, ruunt ultra rationis metam, his namque magis à vera beatitudine abalienamur; tamen si eorum quoddam ad salutem fuerit utile, prudens, misericorsque Deus nobis impertietur, eritque sub merito, non secùs ac gratiae augmentum.

D E F I D E.

I. **A**ditum nobis adperit ad nostram felicitatem Fides, quae ab Apostolo vocatur: *Sperandarum substantia rerum, argumentum non adparentium*. A Theologis definitur: *Virtus divinitus infusa, qua constanter adsentimur his, quae à Deo sunt revelata, propter summam eius auctoritatem*.

II. Unde facilè cuiquam patebit, duas esse fidei proprietates, obscuritatem nempe, & certitudinem.

III. Attamen evidentia revelationis rei revelatae ob-

obscuritatem non tollit, sicque cum ipsa stare potest fides infusa.

IV. Deus, ut veritas omnium princeps, & nobilissima obiectum est fidei formale *quod*, formale *quo* eadem veritas est, sese exterius hominibus prodens, ac Divina sapientia comitata.

V. Fidei obiectum materiale adaequatum est collectio omnium veritatum à Deo revelatarum, primario Deus ipse, caetera verò secundario.

VI. In fidei, ut aiunt, resolutione deveniendum est tandem ad summam Dei veritatem, unde in Ecclesiae testimonio non sistimus.

VII. Scriptura Sacra non est adeo aperta, ut sola ad discernenda revelata à non revelatis sufficiat.

VIII. Nec privatus cuiusque spiritus regula est idonea ad haec eadem discernenda.

IX. Sola igitur Ecclesia sufficit ad controversias circa revelata, & non revelata dirimendas.

X. Ex vaticiniis Prophetarum adimpletis, ex mirabili modo, quo in orbem universum inducta, & propagata est fides ac Religio Christiana, inconcussisque caeteris monumentis, quae roganti libenter exhibebimus, tot, tantaque profluunt nostrae fidei credibilitatis motiva, ut non nisi imprudenter negari, aut in dubium revocari valeant.

XI. Evidenter credibilia fiunt nostrae fidei mysteria manifestissimis argumentis.

XII. Fidei obiecta aut implicite, aut explicitè credenda eadem semper extitere; fatemur verò illa successu temporis ab Apostolis ad nos usque quoad explicationem semper crevisse.

XIII. Symbolum, quod Apostolorum inscribitur, fuit eis traditum, non scripto, sed ore, cor-
di.

dibusque ac memoriae fidelium commendatum.

XIV. Symbolum vulgò Athanasianum à D. Athanasio conscriptum non fuisse, nobis cum Recentiorum criticorum familia propugnare arridet.

XV. Vigilio Tapsensi gravioribus de causis tribui debet, cùm desinente saeculo v. complura ipsius vestigia compareant.

XVI. Veritatibus supernaturalibus superno modo per fidem adsentiri, nequimus, sine praesidio gratiae, pioque voluntatis motu.

XVII. Adultis omnibus necessarium fuit omni aetate necessitate mediis ad salutem, credere fide supernaturali aliquid superans rationem naturalem.

XVIII. Fuit etiam semper necessarium eadem mediis necessitate haec duo credere explicitè, Deum videlicet esse auctorem gratiae, & gloriae remuneratorem.

XIX. Propalato Evangelio, adeo necessariam explicitam SS. Trinitatis, & Incarnationis fidem putamus, ut qui ea caruerit, iustus, & salvus esse non possit.

XX. Praeter hanc necessitatem, altera quoque necessitas, quam vocant praecepti, prae oculis habenda est, quae ab omnibus saltem exigit, ut Dominicam Orationem, Decalogi, & Ecclesiae praecepta omnia, Sacramenta necessariò suscipienda, & Symbolum Apostolorum, quoad praecipuas saltem circumstantias profiteamur expressè.

XXI. Tenemur saepe fidem exterius etiam cum vitae dispendio profiteri; quandoque tamen persecutionum procellas vitare licet.

XXII. Nefas semper est, susceptam denegare fidem, vel gravissimo damno, imò morte ipsa, teterrimo malorum omnium, imminente.

XXIII. Nefas etiam est, ritibus idololatricis, su-

C

per-

perstitiosis, aliisve, vel suapte natura, vel humana lege ad falsam religionem institutis, veram occulere, et falsam simulare.

XXIV. Fidei subiectum mentem esse, persuasum habemus, utpote virtutis intellectualis; tametsi fate-mur, huiusmodi virtutis actum minimè esse meritorium, ni ex charitate procedat.

XXV. Hinc charitas ipsa fidei est forma, acciden-talis tamen, ipsique extrinseca.

XXVI. Exinde fluit recepta apud Theologos in fidem formatam, & informem distinctio, haec licèt ve-ra virtus, est tamen imperfecta.

XXVII. Longe nobis accommodatior est illorum opinio, qui habitum fidei formatae, & informis eum-dem esse dicunt.

XXVIII. Divinam fidem caeterarum virtutum ge-nerationis gradu per se esse principem, puto, qui ne-get, futurum esse neminem.

XXIX. Nihil dubitamus divinae fidei actum cer-tiorem esse quoad se, cognitione quavis naturali, quan-tumvis evidentem ponas, atque scientificam.

XXX. Eritne discursiva virtus? Minime vero gen-tium, sed omnino simplex.

XXXI. Fidem infusam in prima sui conditione Angelos habuisse, atque ante lapsum Protoparentes nostros, nullus est qui dubitet, ni eum plenissimè fu-giat, eos in statu fuisse ad Deum accedendi.

XXXII. Fides in peccatore vera virtus est, sed rudis, atque imbecillis.

XXXIII. Infusam fidem amittunt haeretici, qui vel uni articulo pertinaci animo reluctantur. Abest pa-riter à beatis, damnatisque. Manet in animabus in Pur-gatorio detentis.

Quae

XXXIV. Quae fidei maximè opponuntur, tria haud immerito numerari, Infidelitatem scilicet, Haeresim, atque Apostasiam, omnibus pervisum est.

XXXV. Est itaque Infidelitas carentia fidei in eo, qui nunquam Baptisma suscepit. Haec aut negativa dicitur, quam non esse peccatum, sed poenam peccati, cum D. Thoma caeteri omnes docent Theologi; aut positiva, quam à peccato minimè excusari posse, scitum, vulgatumque est.

XXXVI. Utraque tres continet classes Infidelium; Paganos, qui falsos Deos colunt, Iudaeos, & Mahumetanos, qui verum Deum colunt, superstitiosis tamen ritibus.

XXXVII. Nobis persuasum est, nullatenus esse ad fidem cogendos Infideles, qui fidem nunquam susceperunt, etsi Principibus Christianis subdantur.

XXXVIII. Posse tamen cogi, ut fidem ipsam, fideive praedicationem blasphemias, apertis persecutionibus, caet. non impediunt, ultro fatemur.

XXXIX. Ast Infideles illi, qui aliquando fidem susceperunt, ad unitatem fidei compellendi sunt.

XL. Haeresis est hominis Evangelium profitentis error apertè contra fidem cum pertinacia in eodem.

XLI. Non inficiamur, haeresim multifariam dividi. Divisiones omnes singillatim exponere, ardua profectò res est, oppidoque molesta. Unde formalem, quam definivimus, materialem, internam tantùm, aut tantùm externam, si desideres, exhibebimus.

XLII. Haereticus, si materialis sit tantùm, merè internus, aut externus solùm, haud quaquam excommunicationem incurrit, aliasve spirituales haereticorum poenas.

XLIII. Haereticus internus statim ac suam haeresim

sim distinctè , & assertivè exteriùs ostendit, nullo etiam vidente , aut audiente, excommunicationem incurrit soli Papae reservatam.

XLIV. Publici haeretici, nisi ab Ecclesia voluntariè discedant, vel nominatim sint denunciati, iurisdictionis retinent potestatem, validèque Sacramenta conficiunt, ac dispensant.

SCRIPTURA SACRA.

I. **S**criptura, quae Sacrae nomine insignitur, sine controversia omnino vera est, atque divina. Nam Spiritus Sanctus est, qui Sacris Scriptoribus non sensum solum, verborumque sententias, sed verba ipsa inspiravit, atque dictavit.

II. Sacrarum Litterarum Auctor Deus, ne maximas quidem exerens omnipotentiae suae vires, mentiri per se, vel per administrum potest. Dispuadet audaciae, temeritatisque haeticorum, qui plurima Scripturarum loca, in quibus divina veritas secum ipsa pugnare videtur, nobis heic uti pura, putaque illius mendacia obtrudunt. Ast illorum error iam dudum à Viris in Sacris Litteris exercitatissimis abunde refutatus est. Nos verò quibus nondum per tempus licuit esse tam beatis, etsi persuasum firmiter habeamus, à quibuslibet Sacrarum Litterarum locis omne omnino mendacium abesse procul, nihil est cur vereamur, fateri palam, haud collocasse in eo argumento studii tantum, atque operae, quantum gravissimae huic rei pro dignitate extricandae necessarium est. Iccirco qualemquam à nobis in re hac locatam operam ostendere praestò sumus, in iis tantum conciliandis Sacrarum Littera-

ra-

rarum antilogiis, quas Theologi Scholae Nobilissimi Melchior Canus in Lib. II. de Locis Theol. Cap. II. & Carolus Billuartius Tract. de Relig. Diff. IX. Artic. II. expendunt, atque ad concordiam prosperè adducunt.

III. Iudicium de Scripturis per Scripturas ipsas nullo pacto idoneum esse potest.

IV. Ad privatos Reipublicae Christianae Cives non pertinet de his ferre iudicium. Hanc auctoritatem sibi vindicant Ecclesia, Universalis Synodus, ac Pontifex Maximus.

V. Latent plures sensus in Sacris Scripturis, Litteralis nimirum, Allegoricus, Moralis seu Tropologicus, & Anagogicus. De singulis non erit iniucundum, sermonem instituere, ut inde liquidò appareat, tantam esse in Scripturae verbis energiam, auctoritatemque, ut etiam sub una littera plures sint sensus.

VI. Ad primum igitur illustrandum accedimus. Nihil nobis firmiter persuasum, quàm unum Scripturae locum plures habere posse sensus litterales.

VII. Cave, existimes, hunc ineptum esse ad fidei, morumque elucidanda principia. Siquidem Theologus ex Litterali semper firmum deducet argumentum.

VIII. Reliquum est, ut Allegoricum, Tropologicum, & Anagogicum explanemus. Ad Allegoricum quod attinet, facilè deprehenditur, eum locatum esse in eis quae per sensum litteralem immediatè significata, ad fidem propriè spectant.

IX. Tropologicum autem de rebus agendis, de sperandis verò Anagogicum esse, ferè omnium SS. Patrum, Doctorumque consensu comprobatum est.

X. Hi tamen quatuor Scripturae sensus non ita ei attribuuntur, ut in quolibet eius textu sit istis quatuor exponenda sensibus; sed quandoque quatuor, aliquando

do tribus, saepe duobus, nonnunquam uno tantum.

XI. Superest, ut de Metaphorico, ac Parabolico dicamus. Ille, dum verba pro ea re, quam significant improprie, sumuntur, in Scriptura reperitur. Unde litteralis sensus improprie dicendus est.

XII. Parabolicum insuper integram esse sententiam ad aliquid aliud ab homine intentum significandum propter similitudinem translata, cognitum apud omnes, perpetuumque est. Videas, necessum est, ad Litteralem sensum metaphoricum merito pertinere.

XIII. Non praetereundus Accomodatitius, quem in Scripturis admitti debere, id passim in Bernardo videre est.

XIV. Tandem Metaphoricus sensus, itemque Mysticus firmissimum Theologo argumentum suppeditant, nunquam vero Accomodatitius.

XV. Quo autem idiomate libri Canonici tum veteris, tum novi Testamenti à Prophetis, & ab Apostolis primum conscripti fuere, multasque veteris versiones, Chaldaicam, Syriacam, Graecasque varias, Clarissimus noster Billuartius strictim, praesaeque refert. Idcirco nos singularum notionem, non contentiosa, sed placida, brevique oratione persequemur.

XVI. Verum ne nihil omnino definiamus, dicimus, Alexandriae in Aegypto, seu in vicina urbi illi insula *Pharo*, Septuaginta Interpretum Graecam versionem editam fuisse. Utrum autem singuli è Septuaginta separatim, an bini & bini, an potius omnes inter se conferentes, versionem fecerint, planè dubia res est: tamen probabilius putamus, omnes inter se contulisse.

XVII. Ad Latinas versiones quod attinet, principem sibi vindicat locum illa, quae Vulgata dici consue-

suevit, quamque Authenticam meritò declaravit Concilium Tridentinum, statuens, ne quis quovis praetextu eam reiicere auderet, vel praesumeret.

XVIII. Concilium Tridentinum non eo sensu Vulgatam declaravit Authenticam, quod nulla omninò errata, seu menda, in ea reperiantur.

XIX. Eo tantùm sensu Vulgata versio Latina à Concilio Tridentino declarata fuit Authentica, quòd in iis quae alicuius sunt momenti, à primario, & vero Divinae Scripturae sensu minimè discrepet; quodque corrupta non sit in his capitibus, quae ad fidem & mores pertinent.

XX. Quibus ita constitutis, si qua morum & fidei quaestio inter Catholicos exoriatur, eam definire oportet per Latinam hanc veterem editionem: cuius videlicet si aliquod testimonium alteram quaestionis partem confirmaverit, ea sit Catholicis amplectenda; sin contra reprobaverit, reiicienda.

XXI. In fidei ac morum disputatione non est nunc temporis ad Hebraica, Graecave exemplaria provocandum, neque ex his certa controversiarum fides est facienda.

XXII. In his quae ad fidem & mores pertinent, non sunt Latina exemplaria per Hebraica, & Graeca corrigenda.

XXIII. Textus Hebraicus, & Graecus prout modò extant, corruptiores sunt, quàm ut illis certam, atque irrefragabilem auctoritatem tribuamus. Plura tamen commoda afferre valent, quae rogatus adperiam.

XXIV. Legere Scripturam Sacram vernaculè editam, res est planè adiaphora, unde in se spectata neque mala, neque penitè ab Ecclesia interdicta est.

XXV. Ecclesia verò gravissimis ducta causis, le-

ctio.

tionem illam vetare saepè potest; id quod prudenter ab ea factum arbitror, atque statuo, lata ea lege obstringi privatos quosque Ecclesiae fideles. Neque est cur in hac re moremur stultas, atque irritas in prudentissima Ecclesiae iussa Novatorum querelas.

TRADITIONES CHRISTI, ET APOST.

I. **H**Aeretici penè omnes post Valentinum, & Marcionem eo in errore fuerunt, ut respuerent Apostolicas Traditiones. Praecipui recensentur Arius, Eunomius, Eutyches, & Wicleffus. Sed Lutherani tanquam sibi proprium usurparunt, quantaque maxima potuere vi, adstruere nisi sunt, nihil praeter Scripturas Sacras Apostolicam habere auctoritatem. Adversus quos loci huius auctoritatem vindicaturi, gravissima fundamenta iacere constituimus, quibus illius firmitas superstruatur.

II. Primum: Ecclesiam esse antiquiorem Scriptura, fidemque proinde, ac religionem sine Scriptura constare. Secundum: Non omnia, quae ad doctrinam christianam pertinent, esse etiamnum in Sacris Litteris expressa. Tertium: Multa pertinere ad Christianorum doctrinam, & fidem, quae nec apertè, nec obscure in Sacris Litteris continentur. Quartum: Apostolos maximis de causis alia quidem litteris, alia autem viva voce prodidisse.

III. Non desunt Regulae certissimae, quibus Apostolicas Traditiones investigare, valeamus. Eccillas. Quod universa tenet Ecclesia, nec Conciliis institutum, sed semper retentum est: Quod PP. ab initio secundum suorum temporum successionem concordissimè tenuerunt, contrario ut haeretico refutato: Quidquid in Ec-
cle-

clesia communi fidelium consensione probatur, quod tamen humana potestas efficere non potuit: Quod viri Ecclesiastici uno ore testantur nos ab Apostolis accepisse; ex Apostolica Traditione necessario derivatum est.

IV. Ex Christi, & Apostolorum Traditionibus, quae verae in Ecclesia extant, firmissima possunt argumenta elici, & ad Ecclesiae consuetudinem, & ad fidei dogmata comprobanda.

V. Traditiones divinas nequit Ecclesiae auctoritas commutare. Ex merè Apostolicis, & Ecclesiasticis, reperies periisse non paucas.

ECCLESIA CATHOLICA.

I. **E**st autem Ecclesia pulcherrima illa Christi sponsa, in saeculi usque consummationem duratura, fremant licet inferni portae. Eam cum Cypriano dicam non ipsam modò Catholicorum concionem, quae per Baptismum Christo peculiaris Respublica consecrata est, verum & ipsos praecipuè Ecclesiasticos Praefectos, in quibus, caput erigente Pontifice Summo, huius Reipublicae auctoritas potissimum residet.

II. Huius ductum qui sequitur in iis quae ad fidem, moresve spectant, incedit tutissimus: falli quidem, aut fallere nescia est Ecclesia, cui Dominus perpetuò adest, quamque spiritu suo regit.

III. Nec splendidum adeò privilegium ad Apostolorum Ecclesiam, atque tempora unice referendum est; sed pari iure ad eam, quae nos hodie in sinu gestat, & fovet, amplissimam parentem, cui quotidie pro Patribus nascuntur filii.

IV. Illustratur Ecclesia certis, statisque caracteribus,

D

bus,

bus, qui, ut ex maioribus nostris didicimus, eiusmodi sunt, quòd sit Una, Sancta, Catholica, & Apostolica. His cum careant Ecclesiae omnes à Catholica alienae, puta, Schismatica Graecorum, & Haeretica Reformatorum, vanae illae sunt, ac spuriae.

V. Una sit oportet vera Ecclesia tùm fide, qua omnes omniumque aetatum singuli eidem assentiantur mysteriis, tùm obedientia, qua omnes eidem capiti adhaereant, ac in unum, tanquam in corpus membra coalescant.

VI. Sanctitate sua etiam pulcherrima sese nobis offert Ecclesia sine macula, sine ruga; sive Christi Sanctissimi illius Capitis ratio habeatur, sive eiusdem doctrinae, ac morum puritas spectetur.

VII. Errant tamen turpiter ii, qui hanc Ecclesiae perfectionem ita ad singula eius membra traducunt, ut cum Pelagianis contendant, eam esse congregationem hominum dumtaxat perfectorum, aut iustorum caetum in enormia crimina nunquam lapsorum, ut placuit Novatianis, à quorum somniis non longè abluunt Donatistae, illam ex solis probis constituentes. Qua in re delusi etiam sunt Wicleffus, Lutherus, & Calvinus, temerè pronuntiantes, Ecclesiam Christi universitatem esse, ex solis Praedestinati conflata, & instituta.

VIII. Profectò hisce perspicuis Ecclesiae Christianae caracteribus, ac velut lineamentis, vultus ipsius perspectus ita, & illustris nobis est, ut montis adinstar omnibus visibilis adpareat, omniumque oculis sese praeferat conspiciendam.

IX. Quarè neque extincta unquam fuit, neque extinguì poterit, quidquid post Donatistas clamitent Reformati, quorum in Ecclesiam impetus inaniore, im-

be-

becillioresque sunt, quàm ut illius claritatem valeant obscurare.

X. Iam verò eiusmodi notae, ad unam omnes, soli ei Ecclesiae insunt, quam nos iure Catholicam, & Romanam adpellamus, quaeque proinde, cum alioqui etiam continua Pastorum serie ab Apostolis ad haec usque tempora sanctissimis etiam viris, ac miraculorum frequentia clarissimè fulgeat, illa unicè vera Christi Ecclesia habenda est, extra quam salus frustra omnino quaereretur.

XI. Illius iudicium adeò solidum est, ac decretorium, ut nullus dubitationis locus relinquatur; adeò etiam publicae rei Christianorum necessarium; ut sine ipso controversiae Religionis forent sempiternae. Icirco ab auctoritate Ecclesiae Catholicae firmissimum Theologus hauriet argumentum.

XII. Non auctoritate solùm Ecclesiae veteris, sed etiam quae nunc est, imò Pastorum, Ecclesiaeque Principum inniti Theologus poterit ad res fidei, morumque constanter stabiliendas.

XIII. Certissimum, fallique nescium deprehenditur Ecclesiae iudicium circa *Facta Dogmatica*, quo semel lato actum, & conclamatum est de Iansenistarum, & Quesnellianorum rixis. Horum in suis opinionibus tuendis pervicaciam sapienter, providèque fregit Clemens XI. Pontifex Max. celebri Constitutione *Unigenitus*, quam ita communi Ecclesiarum calculo probatam intelligo, ut nefas putem, ab illa ad futurum Generale Concilium provocare.

SACROSANCTA CONCILIA.

I. **C**oncilii nomine conventus intelligitur Praelatorum Ecclesiae, sub legitimo Capite, ad controversias fidei dirimendas, condendasque leges componendis fidelium moribus opportunas. At Lutherus, & pseudo-critici Concilium volunt esse congregationem non Episcoporum, non Sacerdotum, sed Rhetorum, Grammaticorum: *Gens* (ut ait Thomas Creech auctor haereticarum partium) *clamosa, immitis, acerbata, irritabilis, perpetuum inter eos odium, contumeliae, convitia, ut imperiti rudesque tragici, cum humile aliquid, & miserabile dicant, vocem intendunt, & minantur magna.* Scilicet his regitur Ecclesia Lutherana.

II. Ad Romanum Pontificem praecipuo iure attinet Concilia Generalia convocare, eisdemque praeesse sive per se, sive per Legatos.

III. Soli Episcopi ex iure vocandi sunt ad Concilium Generale.

ECCLESIA ROMANA.

Locum in primis arduum, ac difficilem à viris eruditissimis aetate nostra certatim, copiosèque illustratum adgredimur, in quo Romanae Ecclesiae auctoritas continetur. Pressis itaque vestigiis Clarissimorum Theologorum, quantum auctoritatis, ac roboris illi tribuendum putemus, subiectae prodent positiones.

I. Petrus Apostolus fuit à Christo institutus Pastor Ecclesiae Universalis.

II. Petrus, cum Ecclesiam docebat, aut oves in fide firmabat, errare non potuit.

Pe-

III. Petro defuncto, divino iure est, qui succedat in eadem auctoritate.

IV. Apostolum Petrum Romam venisse, in eaque urbe fixisse sedem, quam ad obitum usque rexit, vocem licet extollant Calvinistae, omnibus etiam lippis notissimum est.

V. Pia quoque nobis opinio arridet, quae Romanae Ecclesiae sententiam de *Canonizatione Sanctorum* errori minimè abnoxiam credit. Ad fidem tamen non expectare, docemur ab Angelico nostro Doctore. Unde negantem, honore prosequendum esse, quem Ecclesia in Sanctorum Canonem retulerit, etsi non haereticum, haeresi tamen proximum, ac temerarium, iure dixerimus.

D E S P E.

I. **S**pes, charitate avulsa, virtus est fracta, & elumbis.

II. Deum ut primarium obiectum intuetur illa à beatis per visionem possidendum. Secundarium verò bona creata sunt, quae ad supernam beatitudinem conferre valent.

III. Obiectum formale *quo* spei Dei omnipotentiam dicimus, eamque hominibus auxilia, & offerentem, & praebentem.

IV. Beatis spes omnis aufertur vel circa gloriam proprii corporis, quam spectant. Desiderium eis tantum inest circa expetitam hominum felicitatem, improprium licet, atque ex charitate manans.

V. Impius morte aeterna mulctatus, à vera spe deturbari censendus est.

VI. Retinuere eam animae in Limbo detentae, retinent & illae, quae in Purgatorio suorum scelerum poenas luunt.

Ma-

VII. Manet spes Theologica in iustis viatoribus, & fidelibus, qui licet impiè, sceleratèque vivant, miserum desperationis crimen non admittunt.

VIII. Penè nos fugerat, quod minimè est praeterendum, huius scilicet virtutis valdè nobilis essentiam explanare. Est ergo spes: *Virtus divinitus infusa, per quam, certa cum fiducia nostrae salutis, & aeternae vitae bona expectamus.*

IX. Spei certitudo quamquam admodum firma salutarem timorem minimè excludit, qui etsi servilis sit, tamquam donum Dei supernaturale commendari debet.

X. Peccata huic virtuti opposita duo sunt, & quidem gravissima desperatio, & praesumptio, quorum primum spem de medio tollit, alterum inficit insana quadam temeritate, & audacia; neutrum tamen semper cum infidelitate reperies coniunctum.

XI. Infelix homo ille, cui absoluta de sua aeterna damnatione facta esset revelatio, nec teneretur, nec posset suam beatitudinem sperare.

DE CHARITATE.

I. **C**haritas Theologica virtutum omnium princeps est, ac ornamentum animae nobilissimum, qua Deum super omnia diligimus, & caetera propter ipsum; quaeque veram parit inter Deum, & hominem amicitiam.

II. Obiectum eius formale *quo* est ipsa Dei bonitas, quae in se & propter se amari nata est, supernoque lumine cognosci.

III. Bonitas divina quamcumque pervadens Dei perfectionem constituit obiectum formale *quod* charitatis.

Ea-

IV. Eadem specie charitate Deum diligimus, & proximum; Deum scilicet propter se, proximum propter Deum.

V. Caritas aliis virtutibus praestantior est, minimè tantùm in esse moris, verùm etiam in esse physico.

VI. Hanc in via sine termino augeri posse, quidquid Beguardi dicant, & Beguinae, cum Conciliis Vienensi, ac Tridentino dicimus.

VII. Ad eiusmodi augmentum explicandum nobis non placet ad charitatis extensionem confugere. Solùm ergo intensivè illam augeri ultrò fatemur, quin tamen opus sit additionem charitatis ad charitatem revocare, cùm aptiùs, longèque intensificationis naturae congruentiùs istiusmodi augmentum explicetur per intimiorem charitatis in subiecto radicationem.

VIII. Quolibet actu charitatis etiam remisso novum meritum de condigno, novumque ius sibi comparat homo ad augmentum gratiae, charitatis, & gloriae.

IX. Caeterum gratia, & caritas non statim augentur physicè ac actus remissi à iustis eliciuntur.

X. Quando verò iustus in actum ferventiorum prorumpit, augmentum charitatis denuò acquirit actui ferventiori unicè respondens.

XI. Praemium itaque, remissis actibus debitum, usque ad primum instans gloriae nostrae differtur.

XII. Habitualis caritas nullo pacto directè diminui potest, optimè tamen indirectè.

XIII. Verùm enim verò pro charitatis amissione in Conciliis Vienensi, & Tridentino definita strenuè, & constanter dimicabimus, quin vereamur, ne quid illa Beguinarum, Begardorum, atque Calvinii iaculis detrimenti capiat.

Hinc

XIV. Hinc fatendum nobis est per unum morale peccatum illam amitti.

XV. Charitas obstringit hominem, ut nedum se, sed corpus suum amore etiam prosequatur, uti partem, cui beandae operam, industriamque omnem conferre debet.

XVI. Angeli sunt nobis diligendi ex charitate. Peccatores etiam quoad naturam tantum, nam quoad culpam, pertinaci odio prosequendi sunt.

XVII. Charitate quoque iubemur, inimicos amore complecti, homines enim sunt. Scilicet nihil detrimendi à nobis illis nec optandum, nec derivandum. Imò praesto esse debemus, ut eorum sive spirituali, sive corporali vitae, dum opus fuerit consulamus.

XVIII. Idem officium erga inimicos praescriptum, servatumque agnoscimus in lege veteri.

XIX. Inimicis communia exhibenda sunt amoris testimonia, peculiaris non item, nisi id improba affectio animi postularit.

XX. Tenemur Deum ex charitate diligere super omnia, & prae omnibus obiectivè, & appretiative; hinc fluit magis esse diligendum simpliciter loquendo, quàm proximum, nosque ipsos.

XXI. Ab omni tamen peccato excusandus est, qui sive naturali, sive supernaturali amore intensiori diligit proximum, quàm Deum.

XXII. Debemus ex charitate nos magis, quàm proximum diligere. Proximum autem ipsum maiori prae proprio corpore charitate prosequendum est. Ad dam. Fundenda vita est, si aeternae illius salutis, gravissimè periclitanti, opem ferre possimus, ipsiusque liberandae spes affulserit.

XXIII. In necessitate tamen gravi id solùm praesta-

stare tenentur ii, quos animarum cura praecipuo iure tangit, praeter quos huiusmodi discrimen generatim ligat omnino neminem.

XXIV. Hominem aeternae mercedis intuitu Deum diligere, & ipsi quoque servire posse, Catholica fides fateri iubet.

XXV. Aeterna autem retributio non Dei dilecti, sed bonorum tantum operum finis est, qui in ipsum Deum ulterius ordinetur.

XXVI. Charitatis praecepto obstringimur, magis obiectivè diligere meliores, quàm coniunctiores nobis, haud aequè bonos.

XXVII. Nobis tamen secundum carnem propinquiores sunt caeteris paribus intensius prae aliis diligendi.

XXVIII. Secundum carnem nobis coniuncti in his quae ad ipsam pertinent naturam maiori dilectione sunt prosequendi, quàm alii aliter nobis coniuncti.

XXIX. Probabilior est nobis opinatio illorum, quibus dilectio amici secundum se, & absolute melior esse videtur, quàm inimici.

XXX. Primum maximumque amandi Dei praeceptum, obstringit ita viatores, ut qui fregerit, perpetuò, ni resipiscat, ab ingressu in Patriam arceatur.

XXXI. Saepissimè obligat in vita, quandoque per se, tum maxime initio usus rationis in pueris, quandoque ex accidenti.

XXXII. Homo tenetur aliquoties actiones suas referre relatione virtuali explicita in Deum finem ultimum, sive naturalem, sive supernaturalem, scilicet modo quo ipsum cognoscit, aut cognoscere potest.

XXXIII. Opus ab homine deliberatè elicitedum ut vitio ac pravitate careat, non postulat in Deum diri-

gi relatione virtuali explicita, sed implicita solum. Apertius. Fieri non debet opus illud virtute, & influxu relationis actualis in Deum, si qua praecefferit; sed fat est (modò non urgeat praeceptum amandi Dei) elici actionem honestam ex obiecto, nullaque sive finis, sive alterius cuiuslibet circumstantiae irrectitudine depravatam; ita ut operans, rationis, & legis naturalis normam secutus, sponte se illius Auctori summittat, & dum amplectitur honestatem eliciendi operis, censeatur implicite Deum totius honestatis fontem diligere, à quo singularis illa bonitas profluxit.

*Vt. D. D. Ioannes Vicent,
Stud. Reg. & Reçtor.*

Vt. D. D. Raymundus Albornòz, V. G.

Vt. Fernandez de Gatica Cens. Reg.

Imprimase.
Eulate.

